

မင်းသိန်းဝင်း

ထေရဝါဒ သာသနာဆက် အလင်းပြ

ဝိသုဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်

အဖွင့်စာမျက်နှာနှင့် နိဒါန်း...မှ။

“ဝံသဒီပနီဟူသော ကျမ်းအမည်ဖြင့် အရှင်မဟာကဿ ပ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်ဥပါလိ အစရှိသော သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တို့၏ အဆက်အနွယ် ထေရဝါဒ သာသနာဆက်ကို ထင်စွာ ညွှန်ပြသော ကျမ်းဟု ပဓာနအားဖြင့် ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့် မည်သည့်မင်းများ မည်သို့ မည်ပုံ သာသနာကို ချီးမြှင့်သည်။ မည်သို့ မည်ပုံ သာသနာအညစ်အကြေးဘေးရန် ဆူးငြောင့်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းသည်၊ မည်သည့်အတွက် သာသနာတော်စည်ပင်ပြန့်ပွားသည်။ မည်သည့်အတွက် သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားသည် စသည်ဖြင့် ----- သာသနာတိုးတက်ပုံ၊ ဆုတ်ယုတ်ပုံ၊ ချီးမြှင့်ပုံ၊ သုတ်သင်ပုံ၊ ညီညွတ်ပုံ၊ ဂိုဏ်းကွဲပုံနှင့် ဆရာစဉ်ဆက်ပါရှိ သည်။ -----”

(အဖွင့်စာမျက်နှာနှင့် နိဒါန်း မှ။)

နိဒါန်း

အမရပူရ ပထမမြို့ တည် နန်းတည် အောင်မြေလောကဘုရား ဒါယကာဆင်ဖြူ

များ ရှင် (ဘိုးတော်) မင်းတရားကြီးသည် "ပရမသီရိဝံသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု"

မဲထီးဆရာတော်အား တောင်ငူမြို့ သို့ သာသနာပြုကြွရောက်နှိုးမြှောက်ရန်

လျှောက်ထားတောင်းပန်သောကြောင့် ဆရာ တော်ကြီးသည် နောက်ပါ သံဃဩတ်

၃၀ကျော်ဖြင့် တောင်သူသို့ ကြွတော်မူ၍ သာသနာပြုတော် မူသည်။

ထိုစဉ်အခါက တောင်ငူမြို့ တွင် ရဟန်းတော်များ မှာ ရင်စည်းဖွဲ့၊

ဦးထုပ်ဆောင်း၊ ဒုကုဋ်တင် ရွာဝင်ခြင်းဖြင့် အဝတ်အရံဖောက်ပြန်နေခြင်း၊ အရောင်းအဝယ်ပြု

၊ ဆေးကု၊ ဗေဒင်ဟောခြင်းဖြင့် ကျင့်ဝတ်ဖောက်ပြန်နေခြင်း၊ သစ်သီးပေးခြင်း၊ ပန်းပေးခြင်း၊

ဥယျာဉ်ပန်းမန် စိုက်ပျိုး ခြင်းပြု၍ အသက်မွေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးမှု ဖောက်ပြန်နေခြင်း၊ ဂဏ

ဂူရု ဝိပဿ နာဂူရုကို အားမထုတ်ဘဲ ပေါ့လျော့စွာ နေထိုင်ကြသောကြောင့် သာသနာတော်

မှေးမှိန်နေရုံသာမက သာသနာ့အညစ် အကြေး ဘေးရန် ဆူးငြောင့်များ ပေါ်ပေါက်လျက်

ရှိနေလေသည်။

သာသနာပြုမဲထီးဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အဆိုပါ သာသနာ့အညစ်အကြေး

ဘေးရန် ဆူးငြောင့်တို့ကို ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး အာဏာစက် အကူအညီ၊

ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး သားတော် တောင်ငူဘုရင်၏ အကူအညီဖြင့် မဟာဒါနိဝန်တို့ကို

လိုအပ်ရာရာ စေခိုင်း၍ သာသနာ့ အညစ်အကြေးများ ကို နှစ်တိုင်တိုင်

သုတ်သင်ရှင်းလင်းရာ အထူးအောင်မြင်တော်မူသောကြောင့် ဘိုးတော်လက်ထက်

သာသနာ့အညစ်အကြေး သုတ်သင်ပုံအကြောင်းစုံနှင့်တကွ မဇ္ဈိမဒေသ၊ သီဟိုဠ်၊ သထုံ၊

ဟံသာဝတီ၊ သရေခေတ္တရာ၊ ပုဂံ၊ ပင်းယ၊ စစ်ကိုင်း၊ အင်းဝ၊ အမရပူရခေတ်အထိ

ကောင်းဆိုးနှစ်ဝ သာသနာ့အရေးအခင်းဟူသမျှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြလိုသဖြင့် ဤ"ဝံသဒီပနီ"

မည် သောကျမ်းကို ရေးသားစီရင်တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝံသဒီပနီ ဟူသော ကျမ်းအမည်ဖြင့် အရှင်မဟာကဿ ပ၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊

အရှင်ဥပါလိ အစရှိသော သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်မြတ်တို့၏ အဆက်အနွယ် ထေရဝါဒ သာသနာဆက်ကို ထင်စွာ ညွှန်ပြသော ကျမ်းဟု ပဓာနအားဖြင့် ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့် မည်သည့်မင်းများ မည်သို့မည်ပုံ သာသနာကို ချီးမြှင့်သည်၊ မည်သို့မည်ပုံ သာသနာ့အညစ်အကြေး ဘေးရန်ဆူး ငြောင့်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းသည်၊ မည်သည့်အတွက် သာသနာတော် စည်ပင်ပြန့်ပွားသည်၊ မည်သည့်အတွက် သာသနာတော်ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားသည် စသည်ဖြင့် သာသနာတော်အတွင်း ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ကောင်းဆိုးနှစ်ဝ အရေးအခင်းဟူသမျှကိုလည်း ပြဆိုထားပေသည်။

ကျမ်းပြုဆရာတော်

ဤကျမ်းကို ပြုစုတော်မူသော ဆရာတော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ တ်ကို အနည်းအကျဉ်းဖော်ပြပါဦး မည်။ မိုင်းဒိုင်းမြို့ စား ပိဋကတ်တော်အုပ် မင်းကြီး မဟာသီရိဇေယျသူ ပြုစုသော ပိဋကတ်တော် သမိုင်း စာမျက်နှာ ၂၆၆၊ အမှတ်စဉ် ၂၀၄၀ တွင် "ဝံသဒီပနီမှာ ဒုတိယ ကြေးနီကျောင်းနေ ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော် စီရင်သည်" ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ယခု ဝံသဒီပနီကျမ်း နိဂုံးတွင်မူ "မဲထီးပုဂ္ဂိုလ်""ပရမသီရိဝံသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု အမည်တော်ရှိသော မထေရ်သည် အောင်မြေလောကဘုရား ဒါယကာ (ဘိုးတော်) ဆင်ဖြူရှင်မင်း တရားလက်ထက် ထိုမင်းတရား၏ သားတော် သတိုးဓမ္မရာဇာဘုရင်ခံအဖြစ် အုပ်စိုးသော တောင်ငူ ကေတုမတီမြို့ တွင် စီရင်အပ်သော ဝံသဒီပနီကျမ်းသည် ဤတွင်ပြီးဆုံးသည်" ဟု အခိုင်အမာ ဆို ထားသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤဝံသဒီပနီကျမ်းကို မဲထီးဆရာတော် ပရမသီရိဝံသာဘိဓဇမထေရ် စီရင်ပြုစု သည်မှာ လျဉ်းပါးစရာမလိုချေ။

ဒုတိယ ကြေးနီကျောင်းကနေ ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်ပြုစုသော ဝံသဒီပနီကျမ်း တစ်စောင် သီးခြားရှိ၊ မရှိကိုသာ သုတေသနပြုကြရန် လိုပေသည်။

ယခု ဝံသဒီပနီကျမ်းပြုဆရာတော်မှာ ပထမ မဲထီးဆရာတော်ဟု

ကျော်ကြားသည်။ ၁၁၀၄ ခုနှစ်တွင် တောင်သူမြို့ မဲထီးရွာတွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် သာသနာ့ဘောင် သို့ ဝင်သည်။ ဘွဲ့မှာ ရှင်ပရမဖြစ်၍ မဲထီးရွာ ရှင်မဏိမာလာပုဂ္ဂိုလ် (မိုင်းလုံး ရှင်ပဝရမဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်)၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ဖြစ်သည်။ (စာမျက်နှာ ၁၄၂-၁၆၁)။ ရှင်ပရမသည် ပိဋကတ် စာပေကျမ်းဂန် ကျနသည်။ မည်သည့်မင်းလက်ထက် နေပြည်တော်သို့ ကြွသည်ဟု မသိရ။ သို့သော် စဉ့်ကူးမင်း လက်ထက်အတင်၊ အရံ ရှင်းလင်း ပြောဆိုကြရာတွင် ထေရဝါဒဂိုဏ်း အနွယ်အဆက်မှ ပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ် (၇)ပါးအနက် မဲထီး ရှင်ပရမလည်း တစ်ပါးပါဝင်သည်။ (စာမျက်နှာ ၁၄၇)။

အမရပူရမြို့ တည် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် ရွှေမြို့ တော် အရှေ့တောင်ယွန်း၌ လက်ဝဲ ဝင်းတော်မှူး က ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်းတော်ကို ဘုရင်မင်းမြတ်က မဲထီးဆရာတော် အား တင်လှူတော်မူသည်။ "ပရမသီရိဝံသာဘိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု" တံဆိပ်နာမံလည်း ဆက်ကပ် တော်မူသည်။ (သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း စာမျက်နှာ ၁၉၈) ထိုကျောင်းတိုက်မှာ မဲထီးဆရာတော် ကို အစွဲပြု၍ မဲထီးတိုက်ဟု တွင်သည်။ ဤဆရာတော်ကြီးမှာ မြဝတီမင်းကြီး ဦးစ၏ ဆရာရင်း ဖြစ်သည်။

၁၁၄၈ ခုနှစ်တွင် ဘိုးတော်ဘုရားက သာသနာပိုင် ၄ပါးဖြစ်သော (၁) မင်းအိုဆရာတော်၊ (၂) မန်လည်ဆရာတော်၊ (၃) ဆုံထားဆရာတော်၊ (၄) မင်းရွာဆရာတော် ၄ပါးမှာ ဆရာတော်ငယ် ရှစ်ပါးဖက်၍ သာသနာပြု၁၂ပါး ခန့်ထားရာတွင်လည်း မဲထီးဆရာတော် ပါသည်။ ၁၁၅၀ပြည့်နှစ် သို့ ရောက်သည့်အခါ မောင်းထောင်ဆရာတော်ကို သီးခြားတစ်ပါးတည်း သာသနာပိုင်ခန့်သည်။ (သာသနာလင်္ကာရ စာမျက်နှာ ၁၉၆-၁၉၈)။ နောက် မင်းတရားကြီးသည် တိုင်းအသီးသီးသို့ သာသနာပြုစေလွှတ်တော်မူရာ မြို့ ရံ ၁၂၊ ကျေးသီး ၃၃ အခြံအရံ ရှိသော တိုင်းသီးခြားဖြစ်သော ဇေယျာဝ နတိုင်း ကေတုမတီမြို့ သို့ သာသနာပြုစေလွှတ်ရန် မဲထီးဆရာတော် ရှင်ပရမဝံသာ ဘိဓဇ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာ သင့်လျော်သည်ဟု မောင်းထောင် သာသနာပိုင်က စာသွင်းချက်အရ ကေတု မတီ တောင်ငူမြို့ သို့ နောက်ပါပဉ္စင်း သာမဏေပေါင်း သုံးကျိပ်ခုနစ်ပါးနှင့် သာသနာပြုကြွသည်။

ထိုအခါက ဆရာတော်မှာ သက်တော် ၅၁၊ ဝါတော် ၃၁ ရှိပြီဖြစ်သည်။ ၁၁၅၃ခု

တပေါင်း လပြည့်ကျော် ရက် တနင်္လာနေ့တွင် နေပြည်တော်မှ ထွက်ခွာရာ တန်ခူးလဆန်း
၃ရက်နေ့ ကေတုမတီသို့ ရောက်သည်။ တန်ခူးလဆန်း ၁၅ရက်နေ့တွင် မင်းတရားကြီး၏
သားတော် တောင်ငူ ဘုရင်ခံ သတိုးဓမ္မရာဇာက ကျီးသံသံ အမည်တွင်သော ကုန်းထိပ်တွင်
ကျောင်းရံ ကျောင်းနှင့် တကွ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကိုပွဲလမ်းသဘင်ကြီးစွာ ခံ၍ ရဟန်းတို့
အသုံးအဆောင်များ စွာ ပဒေသာပင်နှင့် ဆရာတော်အား အပ်လှူတင်တော်မူသည်။
ကေတုမတီမြို့ တွင်သာသနာပြုတော် မူလျက် ၁၁၅၉ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည်။

ပုံနှိပ်ခြင်းအကြောင်း

ဤဝံသဒီပနီကျမ်းကို ၁၉၁၆ခုနှစ်တွင် မင်္ဂလာဇေယျံစာပုံနှိပ်တိုက်က
ကူးယူသော ပေမူမှာ အကျအပေါက် အမှာ အယွင်း များ နေသဖြင့် "ဤဝံသဒီပနီကျမ်း
ရိုက်နှိပ်ဖို့ရာ ကျွန်ုပ်တို့တိုက်သို့ လာရောက်ပေးအပ်သောပေမူစာသည် ဟောင်းနွမ်း၍
လက်ရေးလက်သား မသန့်ရှင်း ထွေးရှုပ်လှ သဖြင့် မူကွဲမူပြား ကိုးစားဖို့ရာ လိုက်လံရှာဖွေရာ
တစ်မူမျှ မရမရှိသော်လည်း စာအုပ်အောင်မြင် ပြီးစီးလိုခြင်းများ ကို ထောက်ထား၍
ပေးအပ်သည့် မူနှင့်ပင် ကူးယူတည်းတိုက် ရိုက်နှိပ်ခြင်းပြုရ ပါကြောင်း" ဟူသော အမှာ
အထား ထည့်သွင်းထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ (မဟာပညာဗလ) ပထမကျော်ဆရာကြီး
ဦးကြီးဖေသည် ကျွန်ုပ်တို့ ဟံသာဝတီတိုက်သို့ ၁၉၁၆ခုနှစ် မင်္ဂလာဇေယျံပုံနှိပ်တိုက်က
ရိုက်နှိပ်ထားသော ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့နေသည့် စာအုပ်ကလေးကိုပင် ရိုက်နှိပ်ရန်
ပေးပို့သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံရယူလျက် တည်းတိုက်ရန်အတွက်
အခြားမူကောင်းမူသန့် များ ကို လိုက်လံရှာဖွေသော်လည်း မရရှိသောကြောင့်
ရှေးဟောင်းစာပေတစ်ခု ပျောက်ပျက်မသွား ရန် ထိန်းသိမ်းထားသောအနေဖြင့်
ရိုက်နှိပ်လိုက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ ရိုက်နှိပ်ရာ၌ ကျပေါက်ပျက်စီးနေသော ဂဏန်း၊ ရှေ့နောက်လွဲမှာ
းနေသော ဂဏန်းများ ကို ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ
ပြင်ဆင်ထားပါသည်။ မဟာရာဇဝင် ကြီး သက္ကရာဇ် ဂဏန်းယူဆပုံနှင့် ဤကျမ်းဆရာ

သက္ကရာဇ် ဂဏန်းယူဆပုံ တူညီနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာ နော်ရထာစောမင်း
နန်းတက်သက္ကရာဇ်ကို မှန်နန်းနှင့် တွင်းသင်းတို့က ၃၉၇ခုဟုပြသည်။ ရာဇဝင်ဟောင်းနှင့်
ဇာတာတော်ပုံတို့က ၄၀၆ခုဟု ပြသည်။ ဦးကုလာ မဟာ ရာဇဝင်ကြီးက ၃၆၄ခုဟု ပြသည်။
ဤဝံသဒီပနီက မဟာရာဇဝင်ကြီးအတိုင်း ၃၆၄ခုဟုပင်ပြသည်။ သို့ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ်
ဂဏန်းများ ကို မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ ဆရာဦးခင်စိုး [သာသနဓဇ
သီရိပဝရဓမ္မာစရိယ]နှင့် ဆရာ ဦးသိန်းဟန် (၁)၊ ဦးတင်နွယ်၊ ဦးဟန်ထွန်း၊ ဦးပု၊ ဦးရွှေဖူး၊
ဦးသိန်းဟန် (၂) ဟံသာဝတီ ပါဠိဆရာများ အဖွဲ့က ကောင်းစွာ တည်းဖြတ်
ကြပ်မတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်ပုံနှိပ်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ

အခန်း(၁)

ကျေးဇူးတင်ခြင်း

ဤဝံသဒီပနီကျမ်း စာမူကို (မဟာပညာဗလ) ပထမကျော် ဆရာကြီး
ဦးကြီးဖေထံမှ ကျွန်ုပ် တို့တိုက်သို့ ပေးပို့ရရှိသဖြင့် တိမ်မြုပ်နေသော စာဟောင်းပေဟောင်း
တစ်ဆူကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင် ၍ ဆရာကြီး ဦးကြီးဖေအား ဟံသာဝတီက ကျေးဇူးဥပကာရ
အထူးတင်ရှိပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ

ထေရဝါဒ သာသနာဆက် အလင်းပြ

ဝံသဒီပနီ

နမော တဿာဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ ပဋိညာဉ် ဥယျောဇဉ်

၁။ နိဗ္ဗာနပုရပဝီသာနံ၊ ဓမ္မရာဇံ နမာမဟံ။

ဇိနာန မနုဝံသာနိ၊ ပဒီပံ လောကနာယကံ။

[ပထျာဝတ္တဂါထာ။]

၂။ ဓမ္မံ နိသဝိတန္တေန၊ ယထာနုသိဋ္ဌစာရိတံ။

သတ္တာန မပဓာရေန္တံ၊ နမေ အပါယ မုတ္တရံ။

[၎င်းဂါထာ။]

၃။ မုနိန္ဒြာရသပုတ္တတ္ထံ၊ ဂတံ သုတံ နိရင်္ဂိတံ။

အနုတ္တရံ ဝရံ လောကေ၊ ပုညက္ခေတ္တံ ဂဏံ နမေ။

[၎င်းဂါထာ။]

၄။ ဥဘယဟိတတ္ထဩဝါဒံ၊ သေလဆတ္တံ ဝ ဝါစကံ။

ဂရံ ဘာသံ တိသက္ကန္တံ၊ နတ္တာ သိရေန မေ ဂုရံ။

[၎င်းဂါထာ။]

၅။ ရစယိဿ * ကထာမဂ္ဂံ၊ မတိဝု နကာရဏံ။

လောကဓမ္မပကိဏ္ဍကံ၊ နာမေန ဝံ ဝံသဒီပကံ။

သဒါ ဓာရေန္တုတံ မီရာ၊ သန္တိကာ မေ သုတေသိနော။

[တစ်ဂါထာခွဲ - ၎င်းဂါထာ။]

၁။ အဟံ၊ ငါသည်။ နိဗ္ဗာနပုရပဋိသာနံ၊ မည်းညစ်တဏှာ ကိလေသာတို့၏ လွတ်ရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်တော်မူကုန်သော။ ဇိနာနံ၊ ငါးပါးမာရ်အောင် ထွတ်ဘုန်းခေါင်းတို့၏ ။ အနုဝံသာနိ၊ ပြုံး ဖြမ်းရောယှက် ဆွေတော်ဆက်တို့ကို။ ပဒီပံ၊ ပြက်ပြက်ထင်ပေါ် ပြတော်မူတတ်သော။ ဓမ္မရာဇံ၊ တရားကြောင့် မင်းဖြစ်တော်မူသော။ လောကနာယကံ၊ လူသုံးဦးတို့၏ အမှူး ကို။ နမာမိ၊ သုံးဖြာဒွါရ ပဏာမဖြင့် ညွတ်ခရိုကျိုး ရှိခိုးပါ။

၂။ အဟံ၊ ငါသည်။ တေန ဓမ္မရာဇေန၊ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ နိသေဝိတံ၊ ဂေါစရာသေဝန ဘာဝနာသေဝနအားဖြင့် မပြတ်မှီဝဲအပ်သော။ ယထာနုသိဋ္ဌစာရိတံ၊ ဆုံးမတော်မူတိုင်း မရိုင်း အသင့် အမှန်ကျင့်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ အပါယံ၊ အပါယ်လေးပါးသို့။ အပတဓာရေန္တံ၊ မကျစေအောင် ပို့ဆောင်ယူငင်

ကယ်တင်ပေတတ်ထသော။ ဥတ္တရံ၊ သံသရာစက် မှ လွတ်ထွက်ကူးမြောက်
ရောက်ပြီးထသော။ ဓမ္မံ၊ ပရိယတ်နှင့်တကွ ဆယ်ပါးသောတရားကို။ နမေ-နမာမိ၊ သုံးဖြာဒွါရ
ပဏာမဖြင့် ညွတ်ခရိကျီး ရှိခိုးပါ၏ ။

၃။ မုနိန္ဒ္ဓာရသပုတ္တတ္တံ၊ မုနိထွတ်တင် သုံးလူ့ရှင်၏ ရွှေရင်တော်နှစ် သားတော်၏
အဖြစ်သို့ ။ ဂတံ၊ ရောက်ပြီးထသော။ လောကေ၊ လောက၌ ။ သုတံ၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်
အပြစ်လွတ်ကင်း သတင်း ပြန့်ပြော ကျော်စော်စွာ ထသော။ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော။ ဝါ၊
တုဘက်ကင်းသော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကောင်းမှု တည်းဟူသော မျိုး စေတို့၏ စိုက်ပျိုး ရာ
လယ်မြေကောင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဝရံ၊ မြတ်ထသော။ ဝါ၊ တောင့်တအပ်ထသော။
နိရဂီဏံ၊ ဒသဓမ္မ မူလတရား ယင်းကပွား၍ ထောင်ငါး လွှမ်းခြုံလေပုံမှ ကုန်စင်မကြွင်း
လွတ်ကင်းပြီးထသော။ သံဃံ၊ ပရမတ္ထသံဃာ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ အပေါင်းကို။ နမေ-နမာမိ၊
သုံးဖြာဒွါရ ပဏာမဖြင့် ညွတ်ခရိကျီး ရှိခိုးပါ၏ ။

[ဤကား ရတနတ္ထယ ပဏာမ။]

၄။ ဥဘယဟိတ္တဩဝါဒံ၊ သံသရာ ပစ္စုပ္ပန် နှစ်တန်စီးပွား အကျိုး များ အောင်
ထောက်ထားပဲ့ပြင် သွန်သင်ဆုံးမတတ်ထသော။ သေလဆတ္တံ၊ ကျောက်ထီးကဲ့သို့ ။ ဂရံ၊
အလေးအမြတ်ပြုအပ် ထသော။ ဝါစကံ၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ ချောမြေ့ပြေပြစ် နှစ်သက်အပ်သော
စကားကို။ ဘာသံ-ဘာသန္တံ၊ မိန့်ဆိုတော်မူတတ်ထသော။ မေ၊ ငါ၏ ။ ဂရံ၊ ဆရာမြတ်ကို။
အတိသက္ကန္တံ၊ အလွန်ရှိသောစွာ ။ သိရေန၊ ဦးဖြင့်။ နတ္တာ - နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏ ။ နတ္တာ၊ ရှိခိုးပြီး၍ ။

၅။ လောကဓမ္မပကိဏ္ဏကံ၊ လောကကျမ်း ဓမ္မကျမ်းတို့နှင့် ရောပြွမ်းသော။
ကထာမဂ္ဂံ၊ စကားအစဉ်ရှိထသော။ မတိဝု နကာရဏံ၊ ပညာပွားခြင်း၏
အကြောင်းဖြစ်ထသော။ နာမေန၊ မိမိ ဂုဏ်ကြောင့်ဖြစ်သော အမည်အားဖြင့်။ ဝံသဒီပကံ၊
ဝံသဒီပနီ အမည်ရှိသော။ ကပရဏံ၊ ကျမ်းကို။ ရစယိဿ ' - ရစယိဿ ဘမိ၊ နှိုင်းယှဉ်ဆင်ခြင်
စီရင်ပေအံ့။ တံ၊ ထိုဝံသဒီပနီအမည်ရှိသော ကျမ်းကို။ သုတေသိနော၊ အကြားအမြင်

ဆင်ခြင်လိမ္မာ ပညာကို ရှာလေ့ရှိကုန်သော။ မိရာ၊ ပညာရှိကပီတို့ သည်။ မေ၊ငါ၏ သန္တက၊ အထံမှ။သဒါ။ မပြတ်။ ဓာရေန္တ၊၊ ကြည့်ရှုမှတ်နာ ဆောင်စေကုန်သတည်း။

ဘုရားလောင်း ဖွားမြင်တော်မူခြင်း

ဤပြဆိုခဲ့သော ဂါထာဗန္ဓနှင့်အညီ "ဝံသဒီပနီ" ဟူသည့် အဘယ်နည်း ဟူမူကား - ကမ္ဘာ့ တစ်သိန်းအလွန်ရှိသော လေးသင်္ချေအတွင်း၌ ဆည်းပူးတော်မူ၍ ပါရမီအထွတ်သို့ ရောက်တော်မူ သော ဘုရားလောင်း သိဒ္ဓတ္တမင်းသားသည် မျိုး စေ့သမ္ဘာရင်မာစုံအင် ပြည့်စုံမြင်ခဲ့၍ ဒေဝဒဟပြည် ကြီးကို အစိုးရသော ဘုရားဘိုးတော် အဉ္စနမင်းကြီးသည် ဆရာ ဒေဝီလရှင်ရသေ့နှင့် တိုင်ပင်၍ မဟာသက္ကရာဇ် ၈၆၄၇ ခုသို့ ရောက်လျှင် "နဝစန္ဒာ" ဖြို ကိန်းသင့်သဖြင့် မဟာသက္ကရာဇ် ၈၆၄၇ ခုကို ဖြို၍ အစွန်းတစ်ခု ကလိယုဂ်သက္ကရာဇ်ကို ထားတော်မူသည်။ ထိုနှစ်ပင် ဘိုးတော် အဉ္စန မင်းကြီး အနိစ္စရောက်သည်။ ၎င်းနှစ်ပင် သားတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဆက်ခံ၍ ကပိလဝတ်ပြည်ကို အုပ်စိုးစံနေတော်မူသည်။

အုပ်စိုးစံနေတော်မူသည့်နောက် သက္ကရာဇ် ၆၇ခု ဝါဆိုလပြည့် ကြာသပတေးနေ့ ဥတ္တရာ သဠ် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လျက် ဘုရားအလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေဒုံသဖြင့် မယ်တော် မာယာဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူသည်။ ပဋိသန္ဓေ စွဲယူတော်မူ၍ ဆယ်လစေ့သဖြင့် သက္ကရာဇ် ၆၈ ခု ကဆုန်လပြည့် သောကြာနေ့ ဖွားမြင်တော်မူသည်။

ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်း

ဖွားမြင်တော်မူပြီး၍ သက်တော် ၁၆နှစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သက္ကရာဇ် ၈၄ခုတွင် ဘဏ္ဍေးတော် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီး သမီးတော် ယသောဓရာဗိမ္မာဒေဝီနှင့် စုံဖက်ထိမ်းမြားတော်မူ၍ ရွှေနန်းစည်းစိမ် အပ်နှင်းပေးတော်မူသဖြင့် မင်းသမီးရှစ်သောင်း အပေါင်းခြံရံလျက် စံနေတော်မူ သည်။

ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို ၁၃နှစ် စံတော်မူ၍ သက်တော် ၂၉နှစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် သားတော် မင်းသား ရာဟုလာကို ဖွားမြင်သည့်နေ့ သက္ကရာဇ် ၉၇ခု ဝါဆိုလပြည့် တနင်္လာနေ့

သန်းခေါင်ယံ ဥတ္တရာသဋ္ဌိနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်လျက် ပြည်ရွာတိုင်းကား၊ သား၊ မယားတို့ကို တံတွေး ပေါက် ကဲ့သို့ စွန့်ပစ်သဖြင့် တောထွက်၍ အနော်မာမြစ်နား၌ ရဟန်းပြုတော်မူပြီးလျှင် ရာဇဂြိုဟ် ပြည်၏ အတွင်း ဥရဝေလတောအရပ်၌ ဒုက္ကရစရိယာ နေ့စဉ် ကျင့်တော်မူသည်။

ဒုက္ကရစရိယာ နေ့စဉ်ကျင့်၍ ဘုရားမျိုး စေ့ ရင့်မာခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် သက္ကရာဇ် ၁၀၃၃ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်လျက် ဗောဓိပင်၌ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော် မူသည်။ သက်တော်လည်း ၃၅နှစ် ရှိပြီ။

သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူခြင်း

ဘုရားဖြစ်ပြီးသည့်နောက် ပထမဗောဓိအတွင်း ရှင်သုဒ္ဓိန်သည် ဘုရားသခင် ဘုရားဖြစ်၍ ၁၂နှစ်၊ သက္ကရာဇ် ၁၁၅၃တွင် ရဟန်းပြုသည်။ ဘုရားသခင် ဝါတော်နှစ်ဆယ်ရှိသောအခါ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃နှစ်တွင် ရှင်သုဒ္ဓိန်သည် အဆွေအမျိုး အိမ်သို့ ကြွလာ၍ ဆွမ်းရပ်သည်။ ယင်းသောအခါ ရှင်သုဒ္ဓိန် ရှစ်ဝါရှိပြီ။ ၎င်းနှစ်ပင် မဟာဂုဏ်တောတယ် ပုရာဏ ဒုတိယိကာ မယားဟောင်း ကို လွန်ကျူး မှားယွင်းမိသဖြင့် ဝေသာလီပြည်၌ ပထမသိက္ခာပုဒ်ကို ရှင်သုဒ္ဓိန်ကို ကိန်းအစပြု၍ ပညတ်တော်မူသည်။

ဤနည်းတူစွာ လည်းကောင်း မပညတ်သေးသော သိက္ခာပုဒ်များ ကို လွန်ကျူး မှားယွင်းသမျှ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ထောက်ရှုတော်မူသဖြင့် အသီးသီး ပညတ်ထားတော်မူသည်။ သိက္ခာ ပုဒ် မပညတ်မီက အစလွန်ကျူး မှားယွင်းသမျှ အာဒိကမ္မိက ဖြစ်လျှင် မောဃပုရိသသာ အပြစ်တင် တော်မူ၍ ကိုယ်တော်နှင့်မကွာ သာသနာတော်မှအပ မဖြစ်သေး။ ဆုံးမဩဝါဒခံ၍ တရားကို ကျင့်ရ ပြန်သည်။

အာဒိကမ္မိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ပြီးသည့်နောက် ပညတ်တော်မူပြီးသော သိက္ခာပုဒ်များ ကို လွန်ကျူး မှားယွင်းကြပြန်လျှင် သာသနာတော်မှ အပဖြစ်ထိုက်သသူကို သာသနာ တော်မှ အပဖြစ်စေသည်။ တရားဓမ္မကံဖြင့် ကုမ၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်နိုင်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်လျှင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်ပြု၍ သာသနာတော်နှင့် မကင်းမကွာ ထမ်းရွက်ကျင့်ဆောင်စေသည်။

ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူခြင်း

ဤသို့လျှင် ဘုရားသခင်သည် သက်တော် ၈၀၊ ဝါတော် ၄၅ဝါပတ်လုံး အသီးသီးလူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ကိုယ်တော်မျှော်မှောက် လူလည်း လူ့အလျောက်၊ နတ်လည်း နတ် အလျောက် ဆုံးမဩဝါဒပေး၍ ချွတ်တော်မူသည်။ ကိုယ်တော်နှင့် ထက်ကြပ်မပါသေး၊ ကြွင်းကျန် ရစ်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို မြင်တော်မူသည်။ နောက်တော် ထက်ကြပ်လိုက်စေ၍ ကုသိနာရုံ ပြည်ဝယ် သက္ကရာဇ် ၁၄၈၃ ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့ ရွှေပြည်နိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူမည်ဟု ရွှေညောင် စောင်း၌ လျောင်းတော်မူစဉ် 'ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူသည့်နောက် ငါဘုရား၏ အရိုက်အရာ ငါဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် ငါဘုရား၏ ထင်ရှားရှိဘိသကဲ့ သို့ သာသနာတော် ငါးထောင်တိုင်အောင် ဆုံးမပဲ့ပြင်ရစ်လတ္တံ့' ဟု ဗျာဒတ်စကား ထားတော်မူခဲ့၍ ကဆုန်လပြည့် ဝိသာခါနက္ခတ် မွန်းတည့် မိုးသောက်ယံ၌ အင်္ဂါနေ့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်။

ရှင်မဟာကဿ မရောက်သေး၍ တေဇောဓာတ် မထခြင်း

ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အလောင်းတော်ကို ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရာ ရွှေညောင်စောင်းတွင်ထား၍ ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော ကိုယ်တော်အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကုန်လျက်၊ သံဝေဂ၏ အကြောင်းဖြစ် သော အမြဲမတည် သင်္ခါရနှင့်စပ်သော သီချင်းတို့ကို သီကုံးလျက် ကဆုန်လဆုန် ၁ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ မှစ၍ မြို့ လယ်တွင်ထုတ်၍ ကုသိနာရုံပြည်၏ အရှေ့တောင်ယံ မကုဋဗန္ဓနမည်သော မလ္လာမင်းတို့ ၏ ဘိသိက်မြှောက်ရာ စေတီသို့ ဆောင်၍ သဘင်မင်းကွန်း၌ ထားပြီးလျှင် ရွှေတလား၌ သွင်း၍ ကဆုန်လဆုတ် ၈ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ အလောင်းတော်ကို နံ့သာထင်းပုံသို့ တင်၍ စကြာမင်းကဲ့သို့ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကိစ္စကို ပြုသဖြင့် လေးယောက်သော မလ္လာမင်း အကြီးအမှူး ပြု၍ ဓယောက်သော မလ္လာမင်း၊ ၁၆ယောက်သော မလ္လာမင်း၊ ၃၂ယောက်သော မလ္လာမင်းတို့သည် အစုံအစုံသော ဖို၊ ယပ်တောင်တို့ဖြင့်ထိုး၊

ယပ်ကုန်သော်လည်းမီးတောက်စိမ့်သောငှာမတတ်နိုင်ကုန်သည်သာဖြစ်၏ ။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံ မလ္လာမင်းတို့သည် နံ့သာထင်းပုံ မီးမတောက်နိုင်သော အကြောင်းတို့ကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါအား မေးလျှောက်ကြကုန်သည်ရှိသော် "အချင်းတို့ ... အရှင်မဟာကဿ ပတပည့် နတ်အပေါင်းတို့သည် ယခုအစည်းအဝေး၌ ငါတို့ဆရာ ရှင်မဟာကဿ ပကို မမြင်" ဟု ဆင်ခြင်ကြ လျှင် ပါဝါပြည်မှ လာကြောင်းကို သိကုန်၍ ရှင်မဟာကဿ ပ လာရောက်ခြင်းကို ငဲ့ဆိုင်းလိုသော ကြောင့် နတ်တို့ ပိတ်ပင်ဆီးတားသဖြင့် မီးမတောက်သော အခြင်းအရာသာဖြစ်သည် ဟု အရှင် အနုရုဒ္ဓါ မိန့်တော်မူလျှင် မလ္လာမင်း အပေါင်းတို့လည်း ရှင်မဟာကဿ ပ လာရောက်ခြင်းကို ငဲ့ဆိုင်းလျက် သဘင်ကြီးစွာ ခံနေနှင့်ကြကုန်သည်။

ဘုရားမရှိ၍ ပညတ်ချက်မှ လွတ်ပြီဟု သုဘဒ္ဒရဟန်းကြီး ဝမ်းသာစကားဆိုခြင်း

အရှင်မဟာကဿ ပလည်း ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဘုရားသခင် ဒေသစာရီ ကြွတော်မူသော အကြောင်းကို သိတော်မူလျှင် ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံသို့ သံဃာတော်ငါးရာ ခြံရံလျက် လာခဲ့သော လမ်းခရီးစပ်ကြား၌ အာဇီဝကတက္ကတွန်းကို တွေ့၍ ဘုရားသခင်အကြောင်းကိုမေးလျှင် 'အရှင် မဟာကဿ ပ ... အကျွန်ုပ်သည် ဘုရားသခင်အထံမှ လာခဲ့သည်၊ ဘုရားသခင် ကဆုန်လပြည့် အင်္ဂါနေ့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ ယနေ့ ၇ရက်ရှိပြီ' ဟု အာဇီဝက ပြောဆိုသော စကားကိုကြားကုန်၍ အရိယာမှတစ်ပါး ပုထုဇဉ်အပေါင်းတို့သည် မိမိတို့သင်္ကန်း၊ သပိတ်ကိုစွန့်ပစ်လျက် 'လောက၌ ဘုရားသခင် လျင်စွာ ကွယ်ခဲ့ပြီ၊ ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာ မရှိချေပြီ' ဟု ငိုမြည်တမ်းတလျက် သောက ပရိဒေဝ ပြင်းစွာ ရှိစဉ် ဘုရားသခင်၌ ရန်ငြိုး ထား၍ နေသော ထွက်ကြီး သုဘဒ္ဒရဟန်းသည် မာသော စိတ္တ အစရှိသည်ဖြင့် 'အဘယ်မူ၍ ငိုကြွေးကုန်အံ့နည်း၊ အဘယ်မူ၍ စိုးရိမ်ကြကုန်အံ့နည်း၊ ရှင်တို့ ဆရာ ဘုရားဂေါတမ စကားများ နှင့် ကင်းကွာသည်ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကောင်းပြီတကား' ဟု ရှေးကာလက ဘုရားသခင် သုဘဒ္ဒရဟန်းအား ဆုံးမပဲ့ပြင်သည်ကို မလိုက်မနာချင်သော စိတ်ဖြင့် ရန်ငြိုး ထား၍ ယခုအခွင့်သာသောကာလ ဆိုသတည်း။

သုဘဒ္ဒရဟန်းကြီး ရန်ငြိုး ထားခဲ့ခြင်း

အဘယ်ကိုစွဲ၍ ဘုရားသခင်ကို သုဘဒ္ဒါရဟန်း ရန်ငြိုး ထားသနည်း။

ဆတ္တာသည်ဖြစ်ဖူး သော တောထွက် သုဘဒ္ဒါရဟန်းသည် ဘုရားသခင် ကုသိနာရုံမှထွက်၍ နှစ်ရာငါးကျိပ်သော ရဟန်းတို့နှင့်တကွ အာတုမရွာသို့ ဒေသစာရီလှည့်လာကြောင်းကို ကြားသိလျှင် 'ကြွလာသော ကာလ၌ ယာဂကို လှူအံ့' ဟု သာမဏေဘုံ၌ တည်သော သားနှစ်ယောက်ကိုဆို၏ ။ 'ချစ်သားတို့ .. ဘုရားသခင်သည် အာတုမရွာသို့ များစွာ သော ရဟန်းတို့နှင့် ကြွလာသတည်း၊ ချစ်သားတို့ ... သင် တို့သည် အိတ်၊ သင်တန်းဓားတို့ကိုယူ၍ အိမ်စဉ်အတိုင်း လှည့်လည်၍ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဆား၊ ဆီ၊ ဆန်ကွဲ၊ ဖွဲတို့ကို ဆောင်ခဲ့၍ ဘုရားသခင် ကြွလာသောကာလ ယာဂကို လှူအံ့' ဟု စေလွှတ်လိုက်သော် ထို သာမဏေ သားနှစ်ယောက်တို့လည်း အဘသုဘဒ္ဒါရဟန်း ဆိုတိုင်းပြု၍ ရတနံသမ္ပုဆောင်ခဲ့၍ စုပုံ ပေးအပ်သည်။ ထိုအခါ ဘုရားသခင် အာတုမရွာသို့ ကြွလာ၍ တည်းနေသည့်အခိုက် သုဘဒ္ဒါ ရဟန်းသည် လူအပေါင်းတို့ကိုနှိုးဆော်ချီးပင့်၍ အိုးခွက်တို့ကို တည်ထားလျက် ချက်ပြုတ်စေသည်။

သုဘဒ္ဒါရဟန်းမူလည်း ညစ်သောသင်္ကန်းကိုဝတ်၍ ထိုနှင့်တူသော သင်္ကန်းကိုရုံ၍ ဟင်းချိုယောက်မကို ကိုင်၍ 'ဤသည်ကို ပြုကုန်လော့' ဟု တစ်သိန်းသော ဥစ္စာကိုစွန့်၍ တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး သွားလာနှိုးဆော်လျက် ယာဂကို စီရင်ပြီးစီးသော် ထိုအခါ ဘုရားသခင် ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် ဆွမ်းခံဝင်အံ့သောငှာ အာတုမရွာသို့ ဝင်တော်မူသည်ကို လူအပေါင်းတို့မြင်လျှင် သုဘဒ္ဒါရဟန်းကို ကြားကုန်သည်။ 'ဘုရားသခင် ဆွမ်းအလိုငှာဝင်ပြီ၊ သင်သည် အဘယ်သူဖို့ ယာဂကိုစီရင်သနည်း' ဟု ဆိုကြလျှင် သုဘဒ္ဒါရဟန်းလည်း ဝတ်မြဲတိုင်းသော အဝတ်ဖြင့် လက်တစ်ဖက်က ယောက်မ ဟင်းချို ကိုကိုင်၍ မြေ၌ ပုဆစ်တုပ်လျက် လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် 'ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော အရှင်ဘုရားသည်။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏ ။ ယာဂုံ၊ ယာဂကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတု၊ ခံတော်မူပါ လော့' ဟူသော စကားဖြင့် ယာဂကို ခံစေလိုကြောင်းလျှောက်လျှင် သုဘဒ္ဒါရဟန်းသည် အကပ္ပိယ ဝတ္ထုတို့ကို ရှာမှီး၍ ရသော ပစ္စည်းဖြင့် ပြုသောအကြောင်းကို သိတော်မူလျက် ပစ္စည်းကို မေးတော် မူပြန်သော် သုဘဒ္ဒါရဟန်းလည်း မိမိသား

သာမဏေနှစ်ယောက်ကို စေလွှတ်၍ ၊ ရသော ရွှေ ငွေဖြင့် ဝယ်ခြမ်း၍ စီရင်ကြောင်းကို လျှောက်လျှင် 'သုဘဒ္ဒါရဟန်း ... သင်သည် မအပ်သော ပြုခြင်းတည်း' ဟု ကဲ့ရဲ့ တော်မူလို၍ -

‘တုမှာ ကံ၊ သင်တို့အား။ အဓမ္မေန၊ တရားမဟုတ်သဖြင့်။ ဣဒံဥပ္ပန္နဘောဇနံ၊ ဤဖြစ်သော ဘောဇဉ်သည်။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်။ ဣဒံ၊ ဤဘောဇဉ်ကို။ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ၊ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်။ အနောကာနိ၊ များစွာ ကုန်သော။ အတ္တဘာဝ သဟဿ ဂနိ၊ အတ္တဘောတစ်ထောင်တို့ ကာလ ပတ်လုံး။ အပါယေ သွေဝ၊ အပါယ်လေးဘုံတို့၌ သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တိဿ န္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အပေထ၊ ဖဲလေကုန်။ မာဂဏှထ၊ မခံကုန်လင့်’။

ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အကပ္ပိယသမာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူ၍ ဆွမ်းခံဝင် တော်မူလေသည်။ တစ်ယောက်သော ရဟန်းမျှလည်း တစ်စုံတစ်ခုကို မခံကုန်သည်ရှိသော် သုဘဒ္ဒါရဟန်းလည်း နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ ‘ငါသည် အသက်ထက်ဆုံး ရှာမှီးအပ်သော ဝတ္ထုကို ရဟန်း ဂေါတမ ဖျက်ဆီးသည်၊ ငါ့အား အကျိုး စီးပွားမဲ့ကို ပြုသည်၊ ပြု နှင့်စေဦးတော့’ ဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ ရန်ငြိုး ဖွဲ့၍ မြတ်စွာ ဘုရား ထင်ရှားရှိစဉ် တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကိုမျှ ဆိုခြင်းငှာ မစွမ်း နိုင်။ မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ ၇၇၇၇ မှုရှိစဉ် မဗ္ဗယ်ရာသော စကားဖြင့် သံဃာ့အလယ်၌ ဆို တည့်သော သုဘဒ္ဒါစကားကို ရှင်မဟာကဿ ပ ကြားလျှင် ဦးခေါင်းတော်၌ မိုးကြိုး စက်သွား ကျလတ်သကဲ့သို့ ရှိတည့်၏ ။ ‘ဤသို့ သော စကားကိုဆိုသော ဤရဟန်းကို ဦးကျားရိတ်၍ ဦးခေါင်းကို ပြာပက်၍ လှည့် လည်သဖြင့် ကြဉ်စေကောင်း၏ ’ ဟု ဆိုတော်မူသည်။ ‘ကြဉ်ကား ကြဉ်ရတော့မည်’ ဟု အောက်မေ့ ပြန်သော် ‘ငါ့ရှင်တို့ ... ဆရာ ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ မီးငွေ့မစေခင်ပင် အမှု ဖြစ်ထည့်သည်ဟူ၍ လူတို့ ကဲ့ရဲ့ မည်ကို စိုးရိမ်၍ သာ နေကုန်သည်’ ဟု မိန့်တော်မူ၍ သံဃာတော်အပေါင်းကို နှစ်သိမ့် စေလျက် ကုသိနာရုံပြည်သို့ ကြွလာ၍ ရောက်လျှင် နတ်များ အပေါင်းတို့လည်း ‘ငါတို့ဆရာ ရှင် မဟာကဿ ပ ကြွလာပြီ’ ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြကုန်ပြီ။

သုဘဒ္ဒါရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ သင်္ဂါယနာတင်ရန် စီစဉ်ရခြင်း

ရှင်မဟာကဿ ပလည်း အလောင်းတော်ကို လက်ယာရစ် သုံးပတ်လှည့်၍
ခြေတော်စုံကို ဦးခိုက်ပူဇော်ပြီးသော် ကဆုန်လဆုတ် ၁၂ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ တေဇာဓာတ်
လောင်တော်မူ၍ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကိစ္စပြီးသည် ၇ရက်၊ ထို့နောင်မှ သဘင်ခံရာ တံကွန်းဇရပ်
စီရင်၍ လှံသွားအတိ စီလျက် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်း၍ ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်သည် ၇ရက်၊
(အစဦးစွာ သာဓုကီဠန သဘင်ပြုသည် ၇ရက်၊) ဤသတ္တာဟ သုံးပါး၊ ၂၁ရက်၊ နယုန်လဆန်း
၄ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ဓာတ်တော်ကို ၇ပြည်ထောင်မင်းတို့အား ဒေါနပုဏ္ဏား ဝေငှ၍
ပေးအပ်သည်။

အရှင်မဟာကဿ ပလည်း ဓာတ်တော်ကို ဝေသည့်နေ့ ပရိသတ်လေးပါးတို့၏
အလယ်၌ နေတော်မူလျက် ဘုရားသခင်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ ၇ရက်မျှ ရှိသေး၏ ။ ထိုအတွင်း
သုဘဒ္ဒိရဟန်း သည် မဇ္ဈိမရာဇသာစကား ပြောကြား၊ ပရိသတ်အပေါင်းတွင်
ဆိုသောစကားကို အောက်မေ့တော် မူလျက် 'ဤအကြောင်းသည် ရှိလေသေးသည်၊
ဤအကြောင်းကြောင့် ယုတ်မာသော အလိုရမ္မက် ရှိသော ရဟန်းတို့သည်
ဘုရားစကားတော်တည်းဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံသည် လွန်ပြီးသော ဘုရားရှိ၏ ။ ဘုရားမရှိက
တရားစကား မရှိပြီ။ ဤသို့ မှတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အလဇ္ဈိ၏ အပင်းအသင်း ကိုရသဖြင့်
မကြာမတင် သူတော်ကောင်းတရား၊ ဘုရားစားတော် ပိဏ္ဏကတ်သုံးပုံသည် ကွယ်
ပျောက်ရလေရာသည်။ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ သုတိ၊ အဘိဓမ္မာ၊
ဝိနည်းသည် တည်၏ ။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဘုရားစကားတော်သည်
မလွန်သေးသည်သာ ဖြစ် သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား -'

'ယော ဝေါ မယာ အာနန္ဒ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော
ဝေါ မမစ္စ ယေန သတ္တာတိ' -

ဟူသော ဘုရားသခင်မိန့်တော်မူခဲ့သည်နှင့်အညီ 'အာနန္ဒာ ... ငါဘုရားသည်
၄၅ဝါတို့ ပတ်လုံး ဟောအပ်သော သုတိ၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းတရား တည်းဟူသော
ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်လျှင် ဖြစ်သည်။ ယခု ငါဘုရားတစ်ဆူသာ
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်၊ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ လွန်ခဲ့သော ဓမ္မက္ခန္ဓာ

ရှစ်သောင်းလေးထောင်တည်းဟူသော ဘုရား ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့သည် အာနန္ဒာ အစရှိကုန်သော တပည့်သားတို့အား ဆုံးမရစ်အံ့၊ ငါနှင့်အတူတူ ဆရာဘုရားတည်း' ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ပြီ။

ဆရာ ဘုရားသခင်လည်း 'ငါတပည့် မဟာကဿ ပသည် ငါကဲ့သို့ အများ တကာကို ဆုံးမ ပေလတ္တံ့သည်၊ ငါ၏ သာသနာတော်ကို ချီးပင့်လတ္တံ့သည်ဟု အရိယာ သံဃာတော်များ နှင့် ပရိသတ်တို့ မျက်မှော က် ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ကျေးဇူးတော်ဆပ်အံ့' ဟု အောက်မေ့ တော်မူ၍ 'ငါ့ရှင်တို့ ... ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ ဝါဆိုမည်၊ သင်္ဂါယနာတင်မည်၊ အရက်လေးဆယ်မျှ ကြွင်း တော့သည်၊ နယုန်လ တစ်လကို မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်လားသည် ဟူ၍ ကြေကွဲသည်များ ကို အရပ်တိုင်းသွား၍ စိတ်နှလုံးပြည့်အောင် ညှိတ်တင်ချေ ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ရက်နေ့ကို ရာဇဂြိုဟ် ပြည်သို့ ရောက်စေ' ဟု ညှိတ်ကမ္မဝါစာရွတ်၍ ကတိကဝတ်ပြုပြီးလျှင် အရှင်မဟာ ကဿ ပ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါတို့သည် မိမိတို့၏ သံဃာအပေါင်းတို့ကိုခေါ်၍ ၂၅ ယူဇနာကွာသော ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သို့ ကြွတော်မူလေသည်။

အရှင်အာနန္ဒာမှာ လည်း တပည့်သံဃာတို့ကိုခေါ်၍ ၅ယူဇနာကွာသော သာဝတ္ထိပြည်သို့ ကြွ တော်မူလေသည်။ အရှင်ပုဏ္ဏမထေရ်သည် ၇၀၀သော ရဟန်းအပေါင်း ခြံရံလျက် ကုသိနာရုံပြည် ၌ နေတော်မူလျက် လာတိုင်း လာတိုင်းသော လူအပေါင်းတို့ကို သောကဖြင့် နှိပ်စက်သည်ကို သင်္ခါရနှင့်စပ်သော စကားဖြင့် ဆုံးမ၍ သက်သာစေသည်။

ရှင်မဟာကဿနှင့် အဇာတသတ်မင်း သင်္ဂါယနာတင်၍ သာသနာပြုပုံ

ဤသို့ လျှင် အသီးအသီး မိမိတို့နေရာ နေရပ်တို့သို့ ရောက်၍ သောကဖြင့် နှိပ်စက်သော လူအပေါင်းတို့ကို နှစ်သိမ့်စေ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ပြန်လည်တော်မူကြသဖြင့် ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ရက် နေ့ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်ကြ၍ ၎င်းလဆန်း ၁၅ရက် လပြည့်နေ့ ဥပုသ်ပြုပြီးလျှင် ဝါဆိုလပြည့် ကျော် အထွက် တစ်ရက်နေ့ ဝါကပ်ပြီးသော် နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ၁ရပ်သော ကျောင်းကို ပြုပြင်စီမံသောငှာ လက်မှု ကို

အဇာတသတ်မင်းထံသို့ သွား၍ ရပ်ခံသည်။ ရပ်ခံ၍ ရသော လက်သမားတို့ဖြင့် ၁၈ရပ်သော ကျောင်းကို ပြုပြင်ပြီးပြေပြန်လျှင် အဇာတသတ်မင်းအား 'သင်္ဂါ ယနာတင်မည့်အခါ ရောက်ပြီ၊ သင်္ဂါယနာတင်သောအခါ စည်းဝေးရန် မဏ္ဍပ်ကို ဝေဘာရတွင် လုပ်ပါစေ' ဟု အကြောင်းကိုကြားလျှင် အဇာတသတ်မင်းလည်း နတ်၏ သုဓမ္မာဇရပ်သဘင်ကဲ့သို့ ဝေဘာရတွင် လုပ်ဆောင်ပြီးစီး၍ အရှင်မဟာကဿ ပကို အကြောင်းကြားပြန်လျှင် အရှင်မဟာ ကဿ ပကို အကြောင်းကြားပြန်လျှင် အရှင်မဟာကဿ ပလည်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်လာ သော ခုနစ်သိန်းသော မထေရ်၊ ရဟန်းသံဃာ မရေတွက်နိုင် အများတို့တွင် ဘုရားသခင် လက်ထပ် ဧတဒဂ်ရသော ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဆောင်ရွက်နိုင်သော ဆဋ္ဌဘိည ပဋိသမ္ဘိ ဒါ ပတ္တသို့ ရောက်သော ငါးရာသော သံဃာတို့ကို ရွေးချယ်တော်မူ၍ ရလျှင် သက္ကရာဇ် ၁၄၈၃ ဝါခေါင်လဆန်း ၅ရက် သောကြာနေ့ သုဓမ္မာမဏ္ဍပ်သို့ ငင်၍ ခုနစ်သိန်းသော မထေရ်၊ ရဟန်းသံဃာမရေတွက်နိုင် စည်းဝေးတော်မူကြသည်။ ထိုစည်းဝေးသော သံဃာအပေါင်းအလယ်၌ 'အဘယ်ပိဋကတ်ကို သင်္ဂါ ယနာ ရှေးဦးစွာ တင်ကုန်ရအံ့နည်း' ဟု မေးတော်မူသော် -

'''ဘန္တေ ဝိနယောနမ ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေဌိတေ သာသနံ ဌိတံ ဟောတိ။ တဿှာ ပဌမံ ဝိနယံ သင်္ဂါယာမ'''

ဟူသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာပါဌ၌ 'အရှင်မဟာကဿ ပ ... ဝိနည်းမည်သည်ကား ဘုရားသခင်၏ သာသနာတော်၏ အသက်တည်း၊ ဝိနည်းတည်သည်ရှိသော် သာသနာတော် တည် ထွန်း ပွင့်လင်းသည်၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာတင်ကုန်အံ့သတည်း' ဟု ဆိုကြ ကုန်သည်။

သံဃာတော်တို့ ရှေးဦးစွာ ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာတင်ရမည် ဆိုကြသည့်အတိုင်း ဘုရား သခင်လက်ထက် ဝိနည်းအရာ ဧတဒဂ်ရသော အရှင်ဥပါလိသည် ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာ ရှေးဦးစွာ တင်သည်။ ထို့နောက် သုတ်၊ အဘိဓမ္မာကို သင်္ဂါယနာ တင်သည်။ ထိုသို့ သင်္ဂါယနာတင်ကြပြီးလျှင် ရဟန္တာများ ညီညွတ်အောင် ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ကြကုန်သည်။ ဤသို့ နှင်နှင် ငါးလပတ်လုံး တစ်နေ့ မလပ် သံဃာ အစည်းအဝေးပြု၍ နတ်တော်လတိုင်

ငါးလမှ ပြီးသည်။ မြေကြီးငလျင် ပြင်းစွာ လှုပ်သည်။

ပထမ သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း အကြောင်း

ထိုသို့ ပရိသတ်ကို သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းကား ဘုရားသခင် ထားတော်မူခဲ့သော သာသနာ တော်တွင် ပရိယတ္တိလျှင် သာသနာတော်၏ အမြစ်ဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံကွယ် ခဲ့က ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓ တို့သည်လည်း မရှိ ဖြစ်ချေသည်။ ဥပမာကား - အကြင်ကန်၌ ရှိသော ကြာ ပင်၊ ကြာပွင့်၊ ကြာသီးတို့သည် ရေကန်ကို အမှီရမှ ဖြစ်သကဲ့သို့ ကန်၌ ရေသည်လည်း ကန်ပေါင်ရိုး ကောင်းမှ ရေရှိသည်၊ ရေရှိမှ ကြာတို့သည် ဖြစ်သည်။ ကန်ပေါင်ရိုးပျက်ခဲ့က ရေမရှိ၊ ရေမရှိက ကြာ တို့သည် မရှိဖြစ်ချေသည်။ ပရိယတ္တိဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံသည် ကန်ပေါင်ရိုးနှင့်တူသည်။ ပရိယတ္တိကွယ်ခဲ့က ပဋိပတ္တိအကျင့် ချွတ်ယွင်းသည်။ အကျင့် ချွတ်ယွင်းက ပဋိဝေဓတရား ပျက်ချေသည်။ ကန်ပေါင်ရိုးနှင့်တူသော ပရိယတ္တိလျှင် သာသနာတော်၏ အမြစ်ဖြစ်သတည်း။ ယင်းသို့ ဖြစ် သောကြောင့် သာသနာတော်ငါးထောင် တည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ပရိယတ်ကို အားထုတ်တော် မူစေလို၍ အရှင်မဟာကဿ ပသည် သင်္ဂါယနာ တင်တော်မူသတည်း။

ပထမ သင်္ဂါယနာ တင်တော်မူကုန်သော ငါးရာသော ရဟန္တာတို့တွင် -

- (၁) ဓုတင်အရာ၌ အရှင်မဟာကဿ ပ မထေရ်၊
- (၂) ဗဟုသုတအရာ၌ အရှင်အာနန္ဒ မထေရ်၊
- (၃) ဝိနယအရာ၌ အရှင်ဥပါလိ မထေရ်၊
- (၄) ဒိဗ္ဗစက္ခုအရာ၌ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်၊
- (၅) ပဋိဘာနအရာ၌ အရှင်ဝံဇိသ မထေရ်၊
- (၆) ဓမ္မကထိကအရာ၌ အရှင်ပုဏ္ဏ မထေရ်၊
- (၇) ဝိစိတ္တအရာ၌ အရှင်ကုမာရကဿ ပ မထေရ်၊

(၈) ဝိဘန္ဓအရာ၌ အရှင်ကစ္ဆည်း မထေရ်၊

ဤမထေရ် ၈ပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဤမှတစ်ပါးသော မထေရ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သောကရူး ကြယ်ကဲ့သို့ ထွန်းပကုန်လျက် ဓမ္မ၊ ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာတင်ကုန်သည်။ ဤဓမ္မ၊ ဝိနည်း ကို သင်္ဂါယနာ တင်ကုန်သော ဆရာတို့၏ အယူကို ထေရဝါဒဟူ၍ ဆိုအပ်သည်။ ဤထေရဝါဒ ဆရာအပေါင်းတို့တွင် ဥပါလိမထေရ်အစရှိကုန်သော အာစရိယ ပရိပရ အဆက်ဆက်တို့သည် ပရိယတ်ကိုသာ ဆောင်ရွက်၍ တရားကို ကျင့်ဆောင်ကုန်သည်။

ရှင်ဥပါလိ တပည့် ရှင်ဒါသက မထေရ်နှင့် အဇာတသတ် မင်းဆက်

ဤပရိယတ် ပထမသင်္ဂါယနာ တင်ပြီးသည်နောက် အဇာတသတ်မင်းသည် အရှင်မဟာ ကဿ ပကို လျှောက်သည်။ 'အရှင်ဘုရား ... ယခုသက္ကရာဇ် ၁၄၈၃ ရှိသည်။ ဘုရားသခင် သာသနာတော်လည်း အနှစ်ငါးထောင် ပိုင်းခြား၍ ထားတော်မူသည်။ သာသနာတော်နှင့် သက္ကရာဇ် မညီမညွတ် ရှိကြလတ္တံ့သည်။ သာသနာတော်နှင့် သက္ကရာဇ် တစ်ချက်တည်းညီမျှ အောင် ထားတော်မူပါ' ဟု လျှောက်တောင်းပန်သောကြောင့် အရှင်မဟာကဿ သည် သက္ကရာဇ် ၁၄၈၃တွင် ၁၄၇၃ကို ဖြို၍ အတို ၁၃ ထားတော်မူသည်။

အဇာတသတ်မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသည်နောက် စည်းစိမ် နှစ်ဆယ့်လေးနှစ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုမီ ရှစ်နှစ်၊ ပေါင်း ၂၂နှစ်၊ သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၂၄၃တွင် သားတော် ဥဒယဘဒ္ဒ မင်းသားလုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်သည်။

၎င်းနှစ် သားတော် ဥဒယဘဒ္ဒမင်းပြု၍ စည်းစိမ်ခြောက်နှစ်ရှိသောအခါ သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၃၀၆၂တွင် ဥပါလိမထေရ်သည် အနှစ် ၃၀တို့ပတ်လုံး မယတ်မလွန် ဓမ္မက္ခန္ဓာ အပေါင်း တို့ကို တပည့်သံဃာအပေါင်းတို့အား သင်ကြား၍ သိကြားလိမ္မာကြသောသူအပေါင်းတို့တွင် ၁၅နှစ် အရွယ်ရှိသော ဒါသကလုလင်သည် အဖော်အပေါင်း ၃၀၀နှင့်တကွ အရှင်ဥပါလိထံ ရဟန်း ပြု၍ အသက် ၂၀ပြည့်သောအခါ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရသဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်။ ဤ ဒါသကမထေရ်ကို

ဝိနယပါမောက္ခ၊ ဂဏပါမောက္ခအရာ ထားခဲ့ပြီးမှ ဥဒယဘဒ္ဒမင်းလက်ထက် ဥပါလိထေရ် သက်တော် ၆၄နှစ်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်။

ဥဒယဘဒ္ဒမင်းလည်း စည်းစိမ်း ၁၀နှစ်၊ သာသနာတော်သက္ကရာဇ် ၄၀ပြည့်တွင် သားတော် အနုရုဒ္ဓါမင်းသား ခမည်းတော်ကို လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်သည်။

၎င်းနှစ် အနုရုဒ္ဓါ မင်းပြု၍ စည်းစိမ် ၄နှစ်၊ သာသနာတော် ၄၄ခုနှစ်တွင် သားတော် မုဏ္ဍာ လုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်သည်။

၎င်းမုဏ္ဍာ မင်းပြု၍ စည်းစိမ် ၄နှစ်၊ သာသနာတော် ၄၈နှစ်တွင် သားတော် နာဂဒါသ လုပ်ကြံ ၍ အနိစ္စရောက်သည်။

၎င်းနှစ် နာဂဒါသ မင်းပြု၍ စည်းစိမ် ဆယ်နှစ်ရှိသောအခါ သာသနာတော် ၅၈နှစ်တွင် ကုန်သည်သား ၁၅နှစ်အရွယ်ရှိသော သောဏသတို့သားသည် ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော အဆွေ ခင်ပွန်းတို့နှင့်တကွ ဒါသကမထေရ်ထံ ရဟန်းပြု၍ ပိဋကတ်သုံးပုံကို သင်ကြား၍ တတ်လိမ္မာလျှင် အငယ် ၂၀ပြည့်သောအခါ ပဉ္စင်းဖြစ်၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ နာဂဒါသမင်း စည်းစိမ် ၂၄နှစ်၊ သာသနာတော် ၇၂ခုတွင် သုသုနာဂ အမတ်ကြီးလုပ်ကြံ၍ အနိစ္စရောက်သည်။

၎င်းနှစ် သုသုနာဂမင်း မင်းပြု၍ စည်းစိမ် ၈နှစ် ရှိသောအခါ သာသနာတော်လည်း ၈၀ပြည့် နှစ်တွင် သောဏထေရ်ကို ဝိနယပါမောက္ခ၊ ဂဏပါမောက္ခအရာ ထားခဲ့၍ ဒါသကမထေရ် သက် တော် ၆၄နှစ်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူသည်။ သုသုနာဂမင်း စည်းစိမ် ၁၈နှစ်၊ သာသနာတော် ၆၀ ပြည့်တွင် သုသုနာဂမင်း အနိစ္စရောက်သည်။

ရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့် ယသမထေရ်နှင့် ဝိဇ္ဇီရဟန်းတို့ အရေးအခင်း

၎င်းနှစ် သားတော် ကာဠာသောက မင်းပြု၍ အနှစ်တစ်ရာ မပြည့်မီ ဝေသာလီပြည်တွင် ဝဇ္ဇီရွာသား ရဟန်းတို့သည် 'သာသနာတော်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်

ဝိနည်းဆယ်ပါး အသစ်ပြုလျက် ရွှေ၊ ငွေတို့ကို ခံသည်' ဟု အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့် ပဋိသမိဒါ လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အရှင်ယသ မထေရ်သည် ဝဇ္ဇိရွာသား ရဟန်းတို့ ဘုရားသာသနာတော်ကို ခိုး၍ ပြုကျင့်သည်ကြား၍ ဝေသာလီ သို့ သွားသဖြင့် ရောက်လျှင် ကုဋာဂါရ၌ သီတင်းသုံးနေသည်။

သီတင်းနေ၌ လည်း ဝဇ္ဇိရွာသူရွာသား ရဟန်းတို့ ဥပုသ်ပြုသည်ဟူ၍ လင်ပန်းထဲတွင် ရေ ထည့်၍ 'ဤရေနှင့် လင်ပန်းကို ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးထည့်မှ ငါတို့ ရဟန်းကိစ္စပြီးမည်' ဟု ဒကာတို့ကို ဆို၏။ ဒကာတို့လည်း အရှင်တို့၏ စကားကိုယုံကြည်၍ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးတို့ကို လင်ပန်း၌ ထည့်လေ ကုန်၏။ ထိုအရှင်တို့ ပြုခဲ့သည်ကို ရှင်ယသမထေရ်မြင်၍ 'မအပ်' ဟု ဒကာတို့ကို မြစ်တားသည်။

ဝဇ္ဇိရွာသူရွာသား ရဟန်းတို့လည်း 'ရှင်ယသမထေရ်၏ စကားသည် အမှား ဖြစ်သည်' ဟု ဆို ပြန်လေသဖြင့် 'ဒကာတို့အား ကန်တော့သည်ကို ငါတို့စိတ်နှစ်သက်သည်' ဟု ဆိုလေသော် အရှင် ယသမထေရ်သည်လည်း ဥပါယ်၌ လိမ္မာတော်မူလှသောကြောင့် 'အရှင်တို့ ... တပည့်တစ်ယောက် ကို လိုက်စေ' ဟုဆိုလျှင် ထိုဝဇ္ဇိရွာသား ရဟန်းတို့၏ တပည့်တစ်ယောက်ကို အရှင်ယသမထေရ် နှင့် လိုက်သဖြင့် ခေါ်၍ ဝေသာလီပြည်သို့ ဝင်တော်မူလျှင် 'ငါ့ရှင် ... ဒကာတို့ကို ကန်တော့သည် မပြုနှင့်၊ ကြဉ်ကုန်' ဟု ရဟန္တာမြတ်သည် မြတ်စွာ ဘုရား၏ စကားတော် အစဉ်အတိုင်း ပြည်သူတို့ ကို ဆို၍ ယုံကြည်လေလျှင် အကြောင်းသို့ ပြန်သော် တမန် ရဟန်လည်း မသက်မသာပြန်ပြီး အကြောင်းစကားတို့ကို ပြောလေသဖြင့် ဝဇ္ဇိရွာသူရွာသား ရဟန်းတို့လည်း မသက်မသာစကားနှင့် ရန်ငြိုး ဖွဲ့လျက် ရှင်ယသမထေရ်ထံသို့ သွားကြလေကုန်သော် ရှင်ယသမထေရ်လည်း ကောင်းကင် သို့ ပျံလေ၍ ကောသဒ္ဓိပြည်သို့ ကြွတော်မူလေ၏။ ကောသဒ္ဓိပြည်က စကားပြန်ပြောတတ်သော တပည့်ရဟန်းတို့ကိုစေ၍ ဝဇ္ဇိရွာသားရဟန်းတို့ကို 'အဟောဂင်္ဂါသို့ စုဝေးလာကြ၊ ဘုရားသခင် တရား ဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၊ မှန်သည် မမှန်သည် ဆိုကြကုန်အံ့' ဟု စေလွှတ်လိုက်သည်။ အရပ်ရပ် ဂိုဏ်းသံဃာတို့လည်း 'အနှစ်တစ်ရာတိုင်အောင် ရှင်တော်ဘုရား သာသနာတော်သည်

ပတ္တမြားရောင်ကဲ့သို့ ထွန်းပသည်ကို နေရောင်ကဲ့သို့ ပူပြင်းအောင် ဝိနည်းဆယ်ပါးအသစ်
ဝဇ္ဇိရွာ သား ရဟန်းတို့ ပြုသည်ဖြစ်သောကြောင့် ငါ့ရှင်တို့သည် အဟောဂင်္ဂါကျောင်းသို့
လာကြကုန်' ဟု လှည့်လည်၍ ဆိုစေ၏ ။ အရှင်ယသမထေရ် ကောင်းကင်သို့
ကြွသွားတော်မူ၍ အဟောဂင်္ဂါကျောင်း သို့ စုဝေးတော်မူသည်။

ရှင်ယသနှင့် ကာဠာသောကမင်းတို့ ဒုတိယ သင်္ဂါယနာတင်၍ သာသနာပြုပုံ

အရှင်အာနန္ဒာ တပည့် အရှင်သမ္ဘုတနှင့်တကွ ရဟန္တာ ၆ ကျိပ်တို့လည်း
အဟောဂင်္ဂါ ကျောင်းသို့ လာကြကုန်သည်။ ဤသို့ သော နည်းဖြင့် အရပ်ရပ်တိုင်း နေသော
ရဟန်းတို့သည် အဟောဂင်္ဂါကျောင်းသို့ ချည်း စုဝေးလာကြကုန်သည်။ ယင်းသောအခါ
ရဟန္တာ ၆ သောင်း၊ ပုထုဇဉ်ကား မရေတွက်နိုင်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ မထေရ်ကြီးတို့
တိုင်ပင်ကန်သည်ကား “သောရေယျုရွာမှ ပိဋကတ်သုံးပုံကို တတ်သိလိမ္မာသော
အရှင်အာနန္ဒာ တပည့်အရှင်ရေဝတ သည် ငါတို့အသင်းအပင်းဝင် ဖြစ်မူ ဝဇ္ဇိတိုင်းသား
ရဟန်းတို့နှင့် စကားဆိုရလျှင် ငါတို့ နိုင်မည်” ဟု မထေရ်ကြီးတို့ တိုင်ပင် ပြောဆိုသည်ကို
နတ်၏ နားဖြင့် ရေဝတအရှင် ကြားလေ၍ သောရေယျုရွာကသည် ဝေသာလီပြည်သို့
အရှင်သဗ္ဗကာမီထံ လာသည်ကို မြင်ကြကုန်သည်။

အရှင်သဗ္ဗကာမီလည်း အရှင်ရေဝတ မထေရ်ကို ပင့်၍ တရားဟောရ၏ ။
တရားဟောပြီးလျှင် ‘အရှင်ရေဝတ . . . ဝဇ္ဇိရွာသား ရဟန်းတို့ ဝိနည်းအသစ်ပြုသည်ကို မြစ်’
ဟု ဆိုသော် အရှင်ရေဝတလည်း ‘ကောင်းပြီ’ ဟု ဝန်ခံသည်။ ဝဇ္ဇိရွာသား ရဟန်းတို့လည်း
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ကာဠာသောကမင်းထံသို့ သွား၍ ‘ဒကာမင်းကြီး . . . ငါတို့ကား
မဟာဝနဉ္စ ဝိဟာရ ဂန္ဓကုဋ်ကို စောင့်သော ဝဇ္ဇိရွာသူရွာသား ရဟန်းတို့လည်း၊ ဂါမဝါသီ
ရဟန်းတို့သည် ငါတို့ကျောင်းကို လုဘိသည်၊ တရားမင်းမြတ် ကူ၍ မြစ်ပါ’ ဟု ဆို၏ ။

ကာဠာသောကမင်းကြီးလည်း ထို ဝဇ္ဇိရွာသား ရဟန်းတို့၏ စကားကို
ယုံကြည်သဖြင့် ‘အပင်းအသင်းပြု၍ အမတ်ကို ဟန့်တားချေ’ ဟု စေလိုက်သည့်အခိုက်
သာသနာတော်ကို စောင့်သောနတ်သည် အမတ်ကို လှည့်ပတ်၍ မဟာဝနသို့ မသားရလေ။

ထိုည၌ ပင် ကာဠာသောကမင်းသည် လောဟကုမ္ဘီ ငရဲအိုးကို မြင်မက်၍ ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာ ဖြစ်သည်။ မိုးသောက်သောကာလ နန္ဒာထေရီ ရဟန္တာမသည် ကောင်းကင်ဖြင့် လာ၍ -

‘မင်းကြီးကား သာသနာတော်ကို စောင့်နိုင်သောမင်း ဖြစ်လျက် မဟာဝန၌ နေသော အဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတို့၏ စကားကို ယုံကြည်သည် မသင့်၊ သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်မှ ချမ်းသာရ မည်’

ဟု ဆိုလာပေသည်နှင့် ကာဠာသောကမင်းကြီးလည်း ရာဇဂြိုဟ် ပြည်က ဝေသာလီပြည်သို့ သွား၍ ၊ ဘုရားသခင် အလိုတော်ရှိသမျှကို ဆွေးနွေးမေးမြန်းပြီး၍ ဓမ္မနှင့်ညီညွတ်သော ရဟန်းတို့၏ စကားကို နှစ်သက်သဖြင့် ရဟန်းသံဃာတော် အပေါင်းတို့ကို ကန်တော့ပြီးသော် အဟောဂင်္ဂါ ကျောင်းသို့ ချဉ်း ဝဇ္ဇီရွာသား ရဟန်းများ တို့နှင့်တကွ စည်းဝေး၍ တစ်သန်းနှစ်သိန်း သော သံဃာတော်တို့၏ အလယ်၌ ရှင်ရေဝတထေရ် သည် အသစ်ပြုသော ဝိနည်းဆယ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးတစ်ပါးကို မေးသော် သဗ္ဗကာမီ မထေရ်သည် ဘုရား ပညက်ထားတော်မူခဲ့သော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်နှင့် မလျောက်ပတ် ဆန့်ကျင်ကြောင်း၊ အသစ်ပညတ်တော်မမူသင့် ကြောင်းကို ဖြေတော်မူလျှင် ကာဠာသောကမင်းလည်း ‘အရှင်ဘုရား တို့ . . . ဘုရားသခင် ဝိနည်းတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည် မလျောက်ပတ်ဖြစ်သည်၊ အရှင်တို့ချအပ် ဖြီ’ ဆို၍ ‘ပါပ ပရိမိဇ် ရဟန်းတို့ ပြုအပ်သော ဝိနည်းအသစ် ဆယ်ပါးတို့ကို မရှိမပေါ်စေနှင့် နုတ်ကုန်’ ဟု အာဏာစကား ထား၍ ပါပရဟန်းတို့ကို နှင်ထုတ်လိုက်သည်။ ပါပရဟန်းတို့ကို နှင်ထုတ်၍ အဓိကရုဏ်း ငြိမ်းပြီးလျှင် ရှင်သမထေရ်သည် ‘သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းတို့ကို သင်္ဂါယနာတင်အံ့’ ဟု ဝိဇ္ဇကတ်သုံးပုံကို ဆောင်သော ပဋိသန္တိဒါဆဋ္ဌဘိညသို့ ရောက်သော ၇၀၀ သော ရဟန္တာတို့ကို ရွေးကောက်တော် မူ၍ ကာဠာသောကမင်းကို အကြောင်းပြုပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည် ဝါလိကာရာမ၌ တစ်သန်း နှစ်သိန်းသော ရဟန်းသံဃာ အပေါင်းတို့ကို စည်းဝေးစေ၍ ရှင်မဟာကဿ ပထေရ် ပထမ သင်္ဂါယနာတင်သကဲ့သို့ အတူလျှင် အလုံးစုံသော သာသနာတော်ကို သုတ်သင်ပြီးသော် ကာဠာသောကမင်း စည်းစိမ်ဆယ်နှစ်၊ သာသနာတော်

သက္ကရာဇ် ၁၀၀ ပြည့် ကဆုန်လပြည့်နေ့က စ၍ နတ်တော်လ တိုင်အောင် ရှစ်လတိုးပတ်လုံး တစ်နေ့မလပ် ပိဋကတ်သုံးပုံကို သင်္ဂါယနာ တင်သည်။ တစ်သန်းနှစ်သိန်းသော သံဃာတို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ် ပြန်ကြကုန်၍ ဒုတိယ သင်္ဂါယနာတင်ခြင်း အပြီးသို့ ရောက်လေသည်။

ဤ ဒုတိယသင်္ဂါယနာ ၇၀၀ နှင့် တင်ကုန်သော မထေရ်တို့တွင် ကျော်စောထင်ရှားသော သဗ္ဗကာမီထေရ်၊ သာဠထေရ်၊ ရေဝတထေရ်၊ ခုဇ္ဈသောဘိတထေရ်၊ သာဏသုမ္ဘူတထေရ်- ဤမထေရ် ခြောက်ပါးတို့သည် အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်၏ အတူနေတပည့် ၊ ဘုရားမြတ်စွာ ကို ဖူးမြင်လိုက်ရကုန်သည်ချည်း။

သုမနထေရ်၊ ဝါသဘဂါမီထေရ် - ဤမထေရ် နှစ်ပါးတို့ကား အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ အတူနေတပည့် ၊ ဘုရားမြတ်စွာ ကို ဖူးမြင်လိုက်ရ ကုန်သည်ချည်းဖြစ်သတည်း။

ဤရှစ်ပါးသော မထေရ်တို့သည် ပရိယတ္တိတည်း ဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုမီက သဒ္ဓိဝိဟာရိက ဆရာအရှင် အာနန္ဒာ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါတို့ထံ သင်ကြား၍ သီလိမ္မာခြင်းသို့ ရောက်လျှင်ပရံပရ အဆက်ဆက်ပို့သင်ကြား၍ သာသနာတော်ကို ထွန်းပစေ လျက်ထေရဝါဒ ဖြစ်သည်။

အဓမ္မဝါဒီဝဇ္ဇီရဟန်းများ ဂိုဏ်းကွဲပုံနှင့် သင်္ဂါယနာအတုတင်ပုံ

ဒုတိယ သင်္ဂါယနာ တင်ကုန်သော မထေရ်တို့နှင့် ထုတ်ကုန်သော မဓမ္မဝါဒီ ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် လျောက်ပတ်သော ဒုဗ္ဗလပက္ခကို ရသဖြင့် တစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့သည် အညီအညွတ်စည်းဝေးကုန်လျက် သင်္ဂါယနာ တင်တော်မူကုန်သည်။ ထိုသင်္ဂါယနာကား မဟာသင်္ဂီတိမည်သတတ်။ ထိုဝဇ္ဇီရွာသား ရဟန်းတို့သည် မဟာသင်္ဂီတိ ဟူသော အမည်မှ အန္တရာယ်ဖြင့် ကွဲကုန်သတတ်။ ထိုမဟာသင်္ဂီတိ အနွယ်မှ ကွဲကုန်၍ -

(၁) ဂေါကုလိကဂိုဏ်း၊

(၂) ဧကဗျောဟာရိကဂိုဏ်း-

နှစ်ပါး ဖြစ်ပြန်သည်။ ထိုရိုက်နှစ်ပါးမှ ကွဲပြန်တုံ့၍ -

(၁) ပဏ္ဍိတဝိဒရိုက်၊

(၂) ဗဟုဿ၊ တိကရိုက် -

နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်သည်။ ထိုရိုက်နှစ်ပါးမှ ကွဲပြန်တုံ့၍ -

(၁) စေတိယဝိဒ

ဟူသော ရိုက်အနွယ်ဖြစ်သည်။ ဤမဟာသင်္ဂီတိက

ဆရာအနွယ်သာသနာတော် ၂၀၀ အတွင်းလျှင် ငါးပါးသော ဆရာတို့၏ အနွယ်ဖြစ်သည်။
ပထမ မဟာသင်္ဂီတိကနှင့်သော် ရိုက်ခြောက်ပါး ဖြစ်သတည်း။

ထိုအနှစ် ၂၀၀ တိုင် ၎င်း ထေရဝါဒမှလည်း -

(၁) မဟိသာသကဝိဒ -

(၂) ဝဇ္ဇိပုတ္တကဝိဒ -

ဟူ၍ ဆရာနှစ်ပါး ကွဲပြန်သည်။ ဝဇ္ဇိပုတ္တက ဆရာအနွယ်မှလည်း -

(၁) ဓမ္မုတ္တရိယဝိဒ၊

(၂) ဘဒြိယာနိကဝိဒ၊

(၃) ဆန္ဒာဂါရိကဝိဒ၊

(၄) သမိတိယဝိဒ -

ဟူ၍ လေးပါးသော ဆရာတို့၏ အနွယ် ကွဲပြားသည်။ မဟိသာသက
အနွယ်မှလည်း ကွဲပြန်တုံ့၍ -

(၁) ဓမ္မဂုတ္တိကဝိဒ၊

(၂) သဗ္ဗတ္တိဝိဒ -

ဟူ၍ နှစ်ပါးဖြစ်ပြန်သည်။ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒမှ ကွဲပြန်တုံ့၍ -

(၁)ကဿ ဝိက-

ဟူသော ဆရာအနွယ် ဖြစ်သည်။ ဤကဿ ဝိက ဟူသော ဆရာအနွယ်မှ ကွဲပြန်တုံ့၍ လည်း -

(၁) သင်္ကန္တိက-

ဆရာအနွယ်ဖြစ်ပြန်သည်။ သင်္ကန္တိက ဆရာအနွယ်မှ ကွဲပြန်တုံ့၍ လည်း -

(၁) သုတ္တဝါဒ-

ဆရာအနွယ်ဖြစ်သည်။ ဤ ၁၁ ပါးသော အနွယ်ကား ထေရဝါဒမှ ကွဲ၍ ဖြစ်သည်။ ပထမ ထေရဝါဒနှင့် သော် ၁၂ ပါး ဖြစ်သည်။ ဤသို့ မဟာသင်္ဂီကဆရာတို့၏ အနွယ်ခြောက်ပါး၊ ထေရဝါဒအနွယ် ၁၂ပါး၊ ပေါင်း ၁၈ ပါးတို့သည် သာသနာ ၂၀၀ အတွင်းသာ ဖြစ်သတည်း။

[အဋ္ဌာရသနိကာယ ဟူသော စကားသည်လည်း ဤ ၁၈ပါး သော ဂိုဏ်းတို့ကိုပင် ဆိုသည်။ ဤ ၁၈ ပါးသော ဂိုဏ်းတို့တွင် ပထမထေရဝါဒ သာလျှင် ဘုရားသခင် အယူတော်နှင့် မကွဲသတည်း။ ၁၇ ပါးသော ဂိုဏ်းတို့သည်ကား အယူဝါဒကွဲကြသည် ချည်းဖြစ်သည်။ ရဟန်းတို့၏ ပရိက္ခရာ၊ အသွင်စသည်တို့ကား တူကုန်သည်။ အယူဝါဒ ဖောက်ပြန်၍ ဘုရားပညတ်တော်နှင့်မညီ ဖြစ်ကုန်သည်။ မဟာသင်္ဂီတို့ကို ပြုသော ဝဇ္ဇီတိုင်းသားရဟန်းတို့ကား မူလသင်္ဂါယနာ တင်သည်ကို ဖျက်၍ တစ်ပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့် သင်္ဂါယနာတင်ဟန် ပြုသည်။ ဤဝဇ္ဇီတိုင်းသား သင်္ဂါယနာတင် သည်လည်း သာသနာတော်နှင့် အနုလောမ မဖြစ်၊ ပဋိလောမသာ ဖြစ်သည်။ ဤစကား သည် ဒီပဝင်တွင် လာသည်။]